

ჩ ა ი

„საქართველოს ჩაის“ გამგეობის და აგრო-სპეციალისტების სასურსათდგეობის და სხვა მდიდრულ ვანელოთ

ერთი ჭირი მარგებელიაო;—იტყვიან.

რომ არსებობდა მეფის მოადგილე, თავადი ვორონცოვი,—ეს ჭირი კი არა—ურარესიც იყო, მაგრამ მან რომ პირველათ შემოიტანა ჩვენში ჩაის ნერვი 1847 წელს, —ეს ფრად მარგებელია.

იმავე დროს იმავე მეფის მოადგილე ვორონცოვი შემოიტანა ჩვენში უფარვისი ადესას (იზაბელას) ვაზის ნერვი, რომელმაც დიდი დახმარება გაუწია ფილოქსერას სრულებით გაუეცეი გურია-სამეგრელოს ფარულე ბიდან უკეთესი ჯიშის ვაზები.

ადესას ვაზები ჩქარა მოედვენ თბელა-სუმრების ხეებს; ჩაის ბუჩქები კი მხოლოდ რამდენიმე ათეულ ჰექტარზე იქნა გაშენებული, რამდენიმე ათეული წლების განმავლობაში.

რაც უნდა ბაღინჯოს გემო დაჰყვიროდეს ადესას ღვინოს, მაინც ის უჩვეულია გურულსა და მეგრულ გლეხებს სანმელათ, ვიდრე ცხელი ჩაი!

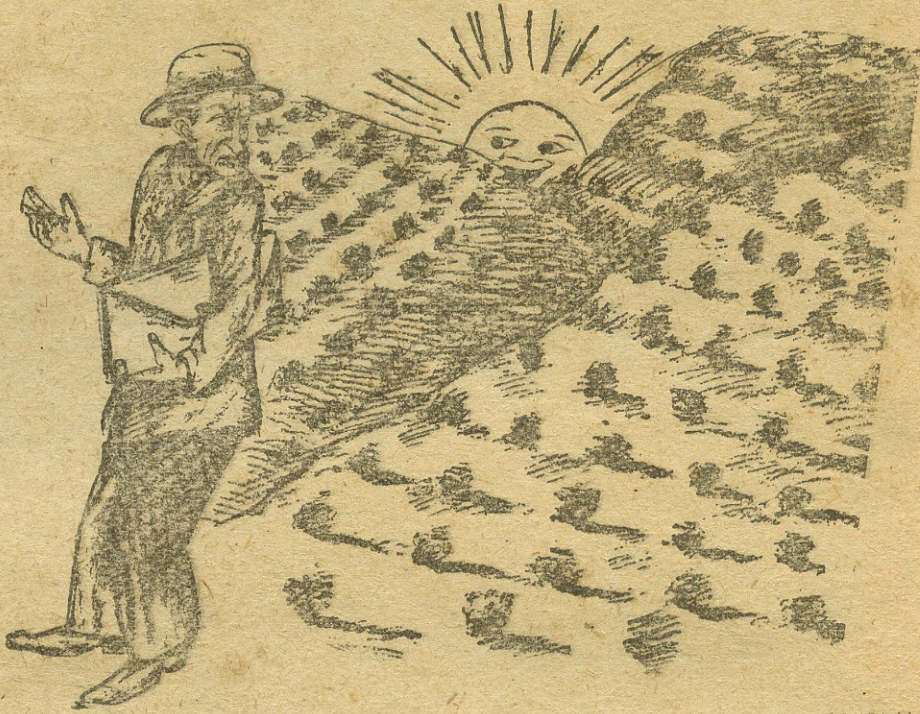
მაგრამ არსებობს ქვეყნათ სხვა გემოვნების ხალხი, რომლის მიწა-წყალზე არც ჩაის ბუჩქები იზრდება და არც ვაზები, და რომლებიც მთავე ადესას ღვინოს ცხელ ჩაის ამჯობინებენ,—ისე, როგორც გურულები და მეგრელები ჩვენებურ მჭარის იქიდან მიღებულ თეთრ ფუნთარულა პურს ამჯობინებენ.

სწორედ ამიტომ განიზრახა საბჭოთა წილისუფლებამ საკუთარი ჩაის მოშენება და არა უცხოეთიდან მისი შემოზიდვა ბაჯალლო ოქროს ფასით.

თუმცა ოთხმოცზე მეტი წლები გავიდა მის შემდეგ, რაც ჩაის ბუჩქები პირველათ იქნა შემოტანილი ჩვენში ჩინეთის ქვეყნიდან. მაგრამ ჩვენებურ აგრო-სპეციალისტებს აქამდის ვერ გამოუჩვენებიათ კარგათ, თუ რანაირი ნიადაგზე და რა წესით დარგული ჩაი უფრო ხეირობს.

ზოგი მათგანი ამჯობინებს ჩაის გაშენებას ისეთ მალობზე, სადაც წყავისა და შკერის მეტი ვერაფერი ხეირობს. ზოგი კი ამჯობინებს ჩაის გაშენებას ისეთ დაბლობ ქაობებში; სადაც ღერწმის მეტი არა რა იზრდება.

ჩვენ ვფიქრობთ; რომ თუ ასეთ ორ უკიდურესობას დროზე არ მიანებეს თავი ჩვენმა ჩაის აგრო-სპეციალისტებმა, თვით მათი გადანარგვა მოგვიხდება სადმე ცივ და ქაობიან ადგილებში.

ჩინეთის მათი გადანარგვა მოგვიხდება სადმე ცივ და ქაობიან ადგილებში.

ჩვენ მერ შეკრებილ ისტორიული მასალების მიხედვით ირკვევა, რომ ჩაის ვაზების ნიადაგზე იაპონიაში სახელმწიფოებრივ გადატრიალება-საც კი ჰქონია ადგილი ერთ დროს.

ალბათ ამის მიბაძვით ხდებოდა „საქართველოს ჩაის“ გამგეობაში ასეთი ხშირი გადატრიალებანი!

მართალია, ამ გადატრიალებების დროს მუდამ უფნაბლათ რჩებოდა ამ სუფაკი, მაგრამ უკანასკნელი გადატრიალება ისეთი საფუძელიანი აღმოჩნდა, რომ სუფაკსაც არ დაადგა ხეირო.

ახალი მართვა-გამგეობის სათავეში მოხდა ამხ. ს. ჯუღელი, რომელსაც, როგორც სვირელს, უფრო ებრუნებოდა კრახუნას; ციქას და ცოლიქაურის ვაზების გაშენება, მაგრამ ვინაიდან ჩაიც ვაზივით სათუთ მოვლას თხოულობს, ამიტომ მას არ გაუძნელებდა მისი გაშენება.

მას დასჭირდება მხოლოდ ენერგიული ზომების მიღება ამ მენე რკულების ძირ-ფესვიანად ამოსაყრელათ, რომლებიც „ნიანგის“ მე-16-ე გვერდზეა ნაჩვენები.

აგრეთვე აუცილებლათ საჭირო იქნება კაბინეტებში დასტა ქალაღე-ბზე ჩაის საკითხების გადამუშავება-დამოუშავებასთან ერთად სწარმოებულ ჩაის კარგათ დამუშავება მინდვრათ, თორემ ისეთ მოვლენებს თუ დაუოჩა ადგილი შემდეგშიდაც, რომლებიც ნიანგის მიერ შემჩნეული იყო მისი უკანასკნელი მოგზაურობის დროს დასავლეთ საქართველოში,—სახელდობრ: ღორების დინგებით ჩაის ძველი წესით გამარგვლა,—ეს ყოველათ დაუშვებელია!

არც თბების საშეალებით ჩაის ბუჩქების შეკრევა გამოდგება! ამრგავთ ჩვენ ჩინეთს და იაპონიას ვერც დავუწევით და ვერც გაუსწრებთ ჩაის მოყვანის საქმეში.

ჩინეთ-იაპონიის დაწევა-გასწრებას ვინდა სჩივა,—თუ თხა და ღორების მეტი ტენიკური დამუშავების გაუმჯობესება ვერ შევიტანეთ ჩაის მოვლა-მოშენების საქმეში, იმ შემთხვევაში ჩვენი ყურნალის მე-6 გვერდზე მოყვანილი კარბკატურაც უნდა შევსცვალოთ და ჩაი გამოვადვენთ უკან დასაწევით შექარს!

ეს ზომ ის იქნება; რომ მკვირცხლმა გურულ-მეგრელებმა ჩამორჩენ უკან დინჯ მოხისელ გლეხებს, რომლებიც აშენებენ შაქრის ქარხანას!

საილონის ჩაის თესლის ნაამბობი

მეგობრული შარში

ჩემი პატარა არცაა სინარულის ცაცხანმა
აიტ... როცა მე საბჭოთა კავშირის წარმო-
მადგენელმა შეაყიდა. ვიგრძენი, რომ სა-
ბჭოთა ქვეყანა ძლიერ იაფდასებადა. ის ჩემ-
თვის ბავაღლო ოკეანის ვალიუტას არ ზო-
გავდა. ეს სიანაყით მიკატბდა გულს.

— დიდებულია! — აღტაცებით წამოვიძახე,
— მართალია ჩაიზე უკეთესი სივრის სია
უყვარს, მაგრამ ღვიით გაოწვეულ ამ-
დგრულ ხასიათს, ჩაით დაიწყნდენ ხოლმე.
არა, მე და პუავე კატრი ფოიად საკვირისი
გარე შათივის და დაჩქმულებული ვარ
სინარულითა და ზინით მიმიღებენ.

მე ტკბილმა ოცებამ მოსაველ აედინე რე-
ზანე ისე ვანიტაცა, რომ არც კი ვანიგია რო
გორ ვადროვლავ თვალწვედენელი ველები
და მალალი სივრები. ზღვები და მინარეები
და ჩოგორ შინივრედი აქარისტანში.

— ეს სალიათორის საბჭოთა მეურნეობისა-
თვის. — ანიწრის ჩრ.

სალიათორია... ოა დასაწი სახელია. რო-
გორი გრძნობითა და სიყვარულით უფერს. —
გაევიღე გულში — ჩემი მომავალი პატრო-
ნებიც უფროს ამ სახელწოდების შინავე-
რად მოსიყვარულე, კეთილი და შროუნველი
იქნებიან. აჰ, როგორი სიყვარულით ჩა-
მიკარავს გულში.

ეს ტკბილი ოცება არც კი მქონდა დანთა-
ვრებელი, რომ უეცრად სალიათორის საბჭო-
თა მამულის, რომელიცაც შინობასთან მოუ-
ჩინებლათ დამაღეს და თან ერთი ისეთი
წინაოც მითავაზეს, რომ რამოდენიმე წამი
მზრიალასავით ვერიალებდი. არც შესხედ-
რა, არც ზინი. არც სინარული... მასტრდ
დაიჩხი. ვერ რაღაც ვაუგებობდა. მეგობრა.
მართალია... გაოწვეული და გამოვლუ-
ლი ფერით მთელსავე, მაგრამ გულს მთხვ
არ ვიტყვი. სალო როცა ვილაპარაკე იქვე
ახლო ჩემს შინავერად, რომლებიც მს-
ლათ გვიწარმო და ბაღებში ისრისოვან
— მთელი ჩემი ოცნებას კომპლხი დაიშლურა.
პატარა გული მოტნითა და ვაიბით ამეგსო.
ოჰ, როგორ ვნანობდი ჩემი საშობოლო რი-
ლონი... მოსაწამი.

ეს მოგონებოთა კიდევ რომ გაყოფიერ-
ბულიყო, უფროს სიიდა დამანოვებდა, მა-
გრამ არც დილით ჩემს ვარშითა რაღაც
ლაპარაკს მოვკარი ყური. (რამდენიმე თაი-
ლი მოვიწინებე და შემკრთალი ზევით ავი-
ხელი).

თავს დამდგომოდ შეუხანს კაცი. მაგრამ
ჩემი შემოთვლილი ყურადღება მიიპყრო
მისმა უჩვეულო შუბლმა, რომელიც ფოლა-
დისმორ სინაირის ამეღავენებდა.

— თუთოდ ვაუწრობილი ბიჭრო არატი
და მესაქონენე კარიბრისტა — გამიღვა
თავში.

მან უბრაბანა მოუხს წაიიოე დასათესად.
ინილის სხივი ჩაიშვა ჩამს ჩაზნოვებულ
გულში... მაგრამ ისევე მსწრაფლ ჩაქრა. რო-
ცა ჩემთვის გამზადებული ადგილი დაიჩაჭი.

— აჰ ვერც საიებს ვიშოვი და ცივი ქარი
დამსოხბავს — ოდნე ვასავონი ხმით წამოვი-
ქნავლე.

— ციკ! ერთი შენე რაგუს შიდავს ეს... მ-
ტანა... ვანა მე უკეთ არ ცივი შენ რა მოვი-
ხდინა?

შისისაგან გოლი მჭრალონი ჩამიგარდა და
შესაბრალოთაი მოვიკონტე.

აარონისი წაიიდა. მოშამ მე დამადლო
მწირ და შიომხადიბელ ნიადაგზე. შიიიიგ
კი გახადხულის ობილი მზის ყურში მიწვა
და წიდან ხვრიტვა ამოუშვა.

ბაბა. შინადა: — ეს სავეე ბაღებზე ღაით თუ არ გამოვარე, ჩაი ვერ იხე-
რებს!

ამ დღიდან დაიწყო ჩემი ნამდვილი წამე-
ბა. თვითელი წების წვეთი ოფორმას მა-
თამაშებდა. დევი ვერსად ვერ მოვიდვი, ხო-
ლო ერთხელ მომსკლარი ნიაღვარი უფროდ
შავ ზღემაში ჩამიტანდა, რომ მიწაში ჩარ-
ჭობილ დიდ ქვას არ მოგჭიდებოდი.

ვიღე ძირის ვადება და ყლორტების
ამოშვება, მაგრამ ის აბეზარი სუსხანი ქა-
რი ისე მითვალვალვებდა, როგორც კატა
თავს — ამოუშვებდი თუ არა ყლორტის
ყურებს, მაშინვე მომგარებოდა და ძირში
მომწვევდა.

ამ ტანჯვაში ვიჯობარე ორი წელი. ყვე-
ლასაგან დავიწყებულმა, მწირმა და მიუ-
სათვარმა. ჩემი წლის შენდგ ერთ მშენიერ,
მაგრამ ჩემთვის მწარე გაზაფხულის დილას
თავს წამომადგა ჩემი ვალათი — აგრონო-
მი. იქვის თვალთ ამათვალ — ჩამათვალვი-
რა. რაღაც არ დაუჯიდი ქვებში.

— ჰა შენ რა ამბაში ხარ. ისე მობუ-
ზულხარ, თითქო გმოადეს, ან ვცოიადეს...
თავს იკატუნებ ვანა. — და აჰ ერთი მწარეთ
შეუტყრთხა ჩემს ვამბიყიდველს და აჰ
მომხორეეს. მაგრამ როცა დაჩქმუნდა, რომ
მე მართლაც არაქათი გამოვლული მქონდა,
მიუბრუნდა იქვე მდგომ მუხსა:

— შენ ეი, შემოურეე ამ ხეთის გლახს
გარშეში გვიმრა და ბალახ — ბუღანსი. იქ-
ნებ გათბეს ეგ უბედური.

ელდა მეცა ამ სიტყვების გავონებაზე. ეს
იყო უქანასწარი ლახვარი, რომელიც ბო-
ლოს მომიღებდა.

ამ დღიდან საშუალოდ დამენში მზას
სხივი — ჩემი გრად ერთი სიცოცხლის
წყარო. ველურმა ბალახმა და მალილმა გვიმ
რამ მაგლავუნასავით დამაწვა თავზე.
ძლიერ ვსუნთქედი, დავლრი, დავქეჩი და
გავყავალი.

მესამე წლის თავზე გადაწყვიტე გამოგ-
საღმებოდი სიცოცხლეს. უქანასწრელად
მოვიგონე ჩემი საშობლო ცვილონი. მი-
ნდოდა ამ ტკბილი მოგონებით გადაცესლი-
ყავა მარადიულობაში, რომ უეცრად ვილა-
ცეს მზრუნველმა ხელმა გადასწია ჩემი
სულთამხუთავი გვიმრა და ბალახი, სახო-
მიხდილმა და შემკრთალობა ძლიერ — ძლიერ-
ბით ავიხედე ზევით... და დავინახე აბს.
ფალიბე, რომელიც გულისტყვილით, შებ-
რალბით, მოსიყვარულე და შროუნველი
თვალთ დამცქეროდა. სინარულითა და
იმერის სხივმა გააშუქა მთელი ჩემი არსე-
ბა... მწამს. რომ მოწველინა ნამდილია
მზარეული და ქომაგი, რომელიც გამოიხს-
ნის გვიმრისა და ბალახს ტყვეობიდან და
ამავე გვიმრასა და ბალახ-ბუღანს თან გა-
აყოლებს ყველა ჩემს ვალათებს — მე-
ნებლებს, გულქვა ბიჭროკრატებს, მცონა-
რებს, დაუდევრებს და გარყრებს.

კურანბინლი

დაეწია და გაასწრო

მწირიეთი და მსუყიეთი მეზობელი სოფლებია. ასეთებად იყო ეს ორი სოფელი წასრულშობაც. ასეთებად დარჩენ ახლაც. მაგრამ მატერიალისტური დიალექტიკა თავისას აკეთებს. მდგომარეობა იჩიბა, მაგრამ მდგომარეობა იცვლება. სოფლები მეზობლივად დარჩენ, მაგრამ დამოკიდებულება მათ შორის კი შეიცვალა.

უწინ, ბებიაჩემი ყაყარჯენით ყოჯი კვირა ეკლესიისაკენ მითოკვდა გზას, მსუყიეთე უი გლეხები სიყოყობით გაიძახოდენ: „მწირიეთელ ყაძას ქალს როგორ მივათხოვებო“.

რა იყო ამ სიყოყობის მიზეზი? მწირიეთი, ცოტა მომალლოთ მდებარე სოფელი, უსწორ-მასწორი სერებითა და თხანებით დასერილი, მწირ ნიადაგიან ზეგანს წარმოადგენდა. მსუყიეთი კი, პირიქით, დაბალი, ხელის გულივით სწორი, მკლავებურად გამოყვანილ პატარ-პატარა სარწყავ რუებით მოქსელილი, კუბრით შავი ნიადაგის პატრონი იყო.

ცხადია, მსუყიეთელების ყოველწლიური უზვი მოსავალი, სიმინდითა და ლომით ნიადაგ დაძიძენებული ნალა-სასიმინდეები და ბილბები ურყევ საბუთს უქმნიდა ამ უკანასკნელთა სიყოყობეს მწირიეთელების მიწამართით, სადაც გლეხობას მწირი ნიადაგი მუდამ წელს მწირი და ალქატი მოსავლით ძუნწათ ასაჩუქრებდა. ნით თითქმის ყოველ წელს აკლდებოდა სარჩო სიმინდი თუ ლომი და უკვე გაზაფხულის ბოლოდან ხშირად დაინახავდით მწირიეთელ გლეხებს ტომჩებით მხარზე მსუყეთისაკენ რომ მიიჩქაროდენ, ეგებს ჩამოდენივ დღის სარჩო მარცვლეული ვიყიდოთ, ვისესოთ, ან რამე სხვა პროდუქტზე გადმოვიცვალოთ.

დაბ, საბუთიანი იყო მსუყიეთელების ქაღილი: „მწირიეთელს ყაძას, განა ქალს მივათხოვებო“.

მაგრამ დრონი იცვალენ. ბებიაჩემი თავის ყაყარჯენიანა წაიქცა. ეს კიდევ არაფერი, რომ მას ბაბუაჩემიც არ მიყოლოდა. იჩიენი ქირი წაელო ამ ორს, რომ მესამესაც, სახლოობრ მამაჩემსაც არ ენებებინა იმათ კვალზე დადგომა. ესეც არაფერი, რომ მთელი ძველი ურთიერთობა მათ თან არ გადაყოლოდა: ნიკოლოზი ტახტიდან არ ჩამოვარდნილიყო და მის გზას მენშევიკების სამოთხეც არ გადაჰყოლოდა.

ასე და ამ პირსა ზედა საქართველოში საბჭოთა წყობილება დამკვიდრდა.

დღეს მწირიეთელბ-ს ეს ოდესდაც გულმკვდარი სერები ისეთი მწვანე ბურქებით არის გადაბუბუნებული, რომ უკეთესს რას ნახავს კაცის თვალი.

სოფელში ახალი უზარმაზარი შენობები წამოაყდეს. ქოხები ელექტრონით გაანათეს. ქუჩები მოკირწყლეს. ხალხი, ამ ორი წლის წინად სერებზე რომ იკაკვებოდა და წელეზზე ფეხს იდგამდა, წელში გაიმართა, გახალისდა რა გაკულტუროსნდა.

დღეს უკვე ძველი თქმა შებრუნდა, ანუ ოკით ხალხი რომ ძველ ყაიდაზე აზროვნებდეს, დღეს მწირიეთელბს შეუძლია ყოყობად თქმა:

„მსუყიეთელ ყაძას განა ქალს მივათხოვებ ცოლადო“?

მაგრამ ასეთი შურის გებიანი ქაღილი დღეს უკვე საჭირო აღარ არის, რადგან მსუყიეთელმა არა თუ ქალმა, მამაკაცმაც კი პირი იბრუნა სოფლისაკენ.

დღეს მსუყიეთელი მხოლოდ გულში ცოტა ნაღვლიანად ეკითხება მწირიეთელს:

- რა მიზეზით მოხდა, ძამიავ, აი?
- ამის მიზეზი გახლავს, ძამიავ, ჩაი.—ცოტა გასაგები ქედმაღლობით მიუგებს მას მწირიეთელი.

პასირა

ნახ. თ. ჩუღეცკის.

ნინავი: აა, რაში ყოფილა საქმე, რომ ჩვენს ჩაის გემო და სუნი არაა სასიამოვნო ჰქონდა!

აგზავნი ჩაისანი

ჩაის ამბავნი მოგიტხრათ, მინდა დაგათხროთ ჩაითა:
 აწ დაშაქრულსა ნუ ჰკონებთ, კოვზი რომ ლივლივს ჩაიტანს,
 ჩაის ბუჩქს ვამბობ, მცენარეს, რტოებს რომ ქოლოვად შაიტანს.
 მისი მტერი და დუშმანი ზურგზე ავკიდოთ შაითანს.
 —მტერიო.— გიკვირთ, —რა მტერი? ჩაის ვინ მისცა მტერიო!
 ვერ ხედავთ მთელი გურია ჩაიზე „გადაგვერია“.
 ნიადაგს თოხნის, ამზადებს, ახალგაზრდა თუ ბერია,
 პარტიის დავალებათ, დეკრეტშიც ასე სწერია:
 ასი ათასი ჰექტარი გვექონდეს ზუთწლოდის ბოლოსა,
 ამ დიად გვემას, მითხარით, მტერი რით დაეტოლოსა.
 სოციალისმის შენება, დღეს რომ იზრდება კოლოსად,
 ვით ერთ-ერთ საშენ მასალას—ჩაის გეთხოვს—არა დოლოსა.
 ამიტომ ვიბრძვით ჩაისთვის, უბრალოდ ნუ კი გგონია;
 ამ დიდ საქმეზე ის ჯგვის მრავალი მილიონია,
 რომ საქართველო შეიქნეს საბჭოთა ცვილონია.
 და რა მტერიო, ვინა გვემტრობს—პიტრე, თუ იულონია?
 ერიპა, სიტყვას არ მაცლი, აბუღბუღე მკვერობა.
 შენს პირს შაქარი—მაც ვამბობ:—ჩვენ გვინდა ჩაის ბევრობა,
 მაგრამ ჩაისთვის ბრძოლაში ჩვენა გვემტრობს დაუდევრობა;
 მერე ვისი მხრივ? იმისგან, ვის მართებს სხვა გზის მდევრობა

„ჩაი-გრუზია“-ს ეტყვიან, აწ „საქაითაც“ ითქმება,
 მისნი ნაღვაწნი საქმენი არ ენით გამოითქმება:
 მას წლობით მეთაურობდა სუგაკი ვინმე „სპეცია“
 ხლესტაკავობდა მართოდენ, საქმისთვის იყო ბეცია,
 მას ჩაის ბუჩქთა ძირებში მრავალჯერ წაუშხეცია:
 მრავალსა საქმეს მავნებლურს ვარდი უშვია ქეც-ია.
 წლობით ატყუა პარტია ყალბი კნობების წოდებით,
 თითქოს „საქაიამ“ გეგმები გადააჭარბა კოდებით,
 პლანტაციები გააბა მთასა და ბარზე მოდებით,
 აგრატენნიკა მოაწყო საბჭოთა მან მეთოდებით.
 სინამდვილეში „საქაი“ თურმე რა უზადრუკია,
 წამხდარი ათჯერ მეტია—გაკეთებული თუკია.
 შეყარნეს თურმე სპეცები (რიცხვით მრავალი კი დია),
 რომელთა უმრავლესობას ჩაი ფეხებზე ჰკიდია;
 და მოგზაო კუდი მელიის მხარ აამხარ ვალუკდია,
 რომ ამა კუდში დამალოს დაუდვირობა დიდია:
 თესლს ყიდულობდენ ჩაისას—ოქროში, განა სხვაშია,
 მოჰქონდათ თესლი დამპალი და შემდეგ ყრიდენ ზღვაშია.
 „მოამზადებდენ“ ნიადაგს, ირგვლივ გაკაფეს ტყეები,
 და მერე მიხვდნენ, როს დადგა მზე—ქარიანი დღეები,
 რომ უტყეობა ჩაის ბუჩქს უქადის ხმობა-კარგვასა
 და ამის შემდეგ იწყებენ ახალ ხეების დარგვასა...
 აგრონომები ბევრი ჰყავთ, „ცდებიც“ უქნიათ—ვიცანი,
 მაგრამ ვერ გამოარკვეეს როგორ დაბარონ მიწანი.
 ზოგან ღრმა, ზოგან ზერელე, ზოგან ნათხარი ხაროთა,
 ჩაისთვის საფრთხის შემჩენელი უთავებლობა ხარობდა.

მაგრამ დიანაც მიასწრო ამ საქმეს თვალმა ფხიზელმა,
 და გამოირკვა, რაც ჰსაქმა სუგაკმა დარბაისელმა,—
 საქმენი საჩაიონი ძველ „საქართველოს ჩაი“-სა,
 ფილიპემ მედგრად ამჟღავნა, სუგაკებს აღარ რჩა ისა,—
 შედეგი აბა შედეგი ვილას არ მესხენება.
 დღეს ჩაის ფრონტზე არ ისმის აწ მავნებელთა ხსენება,
 მაგრამ რაც წახდა ამ დარგში, მას უნდა გამოსწორება,
 რომ ჩაის მწვანე მდინარემ აღარ დაიწყოს მდორება,
 რომ გადუბეველად შესრულდეს პარტიის დავალებენი,
 რომ ასი ათას ჰექტარზე ვიწყოთ „ჩაის ტყის“ ვლებანი,
 რომ საქართველო გადიქცეს საბჭოთა ცვილონათა,—
 გემართებს ჩაისთვის ნიადაგს დღეს ვაშზადებდეთ ბლომათა.

სკაყავი თუ გავაგი

1.

მალღობიდან ნიაღვარს ჩაის ბუჩქები მოჰქონდა.
 — რატომ დასთესეთ ასეთ ადგილებში ჩაი? — შეეკითხა ნიანგი ჩაის აგრონომს „სპეცს“.

— როცა ვთესავდით; მაშინ არ იყო ნიაღვარი და მხედველობიდან გამოგვრჩა ეს გარემოება; რომ ასეთ ადგილებში ჩაი არ დაითესება.

2.

ქარმა დაჰბერა. წელში მოჰხარა ჩაის ნორჩი ბუჩქები, რომლებსაც ქარისაგან არც ტყე იცავდა და არც გორაკი.
 კიდევ დაჰბერა და ჩაის ბუჩქები მიწას ამოჰგლიჯა, ჰაერში აიტაცა და გაათრინა.
 „სპეცი“ აგრონომი უტყერდა ჰაერში „გაფრენილ“ ჩაის ბუჩქებს და კმაცყოფილებით ამბობდა:

— ჩვენისთანა ნიჭიერი „სპეცები“ არხად მოიპოვებია. ხედავთ რა დიდი მიღწევები გვაქვს? ჰაერშიც კი ვაშენებთ ჩაის პლანტაციებს.

5

ჩვენ და ჩაის ბურჟუაზია

რათ უნდა ბევრი ლაი-ლაი იმას, რომ ჩაის ფაბრიკებზე ჩვენ მიღწევები გვაქვს. ვინც ამას არ ხედავს, მას გაუკეთოთ სავალდებულო, ხოლო თუ სავალდებულოა და მაინც ვერ ხედავს, ალბათ ბრუციანი შუშები ქონია სავალდებულებს. მიტომ საჭირო იქნება სავალდებულების რეკონსტრუქცია.

ყველაფერს აჯობებს, ასეთი ხალხის გავზავნა ჩაის რაიონებში იძულებითი წესით. თუმცა ჩვენ უფროსად იძულებითი წინააღმდეგი ვართ, მაგრამ ჩვენი მიღწევების მათთვის დასახელებლად სხვა გზა არ დაგვიჩინია.

არის კიდევ ერთი გზა: სტატისტიკური ცნობების მოყვანა, მაგრამ აქ ციფრებთან გვეჩვენება საქმე.

პი-და სტამბაში აწყობილ ციფრს, რა გინდ ვრძელიც და ფართოც იყოს, როგორ შეამჩნევს ის, ვისაც ჩაის ბურჟუაზიის მთელი ტყე ვერ შეუმჩნევია თვალუწვდენელ ფართობზე.

ჩვენ მაინც მოვიყვანთ ამ ცნობებს და თუ ურწმუნონი მაინც არ დაიჯერებენ, — მაზე დაგვიდგა ჯავარი.

1921 წელს ჩვენში ჩაის ფართობი 147 ჰექტარით განისაზღვრებოდა. გავიდა ათი წელი და რა მოხდა? ეს ფართობები გავადიდეთ 22.142 ჰექტარამდე (1931 წ. აგლო-

სის ცნობა). ხუმრობა საქმეა? სად 147 და სად 22.142.

ეს ასე. გარდა ამისა ჩვენ მოვაწყვეთ ჩაის 11 ახალი საბჭოთა მეურნეობა, ავაშენეთ 9 ფაბრიკა, მოვაწყვეთ 3 სატრაქტორო ბაზა. ჩაის გასაზოგადოებელი ფართობი კოლმეურნეობებში აღწევს 10.300 ჰექტარს.

ხუმრობა საქმეა? ვის უნახავს, ვის გაუგონია ასეთი სწრაფი წინსვლა? ვის შეუძლია, რომელ სახელმწიფოს, რომელ მთავრობას, ასეთი შედეგების მიღწევა სულ რამდენიმე წელიწადში!

რას ვაძვალვით ჩვენ ჩაის ბურჟუაზია?

ჩვენ ვავალდებთ ჩაის ბურჟუაზიას მოგვეცინებინა ნაყოფი, რომ მთელს საბჭოთა კავშირში სულ ყველაზე დიდმა და პატარამ, ქალმა და კაცმა, განურჩევლად სქესისა, ეროვნებისა, პარტიულმა და უპარტიომ ჩამდენიც არ უნდა სვას ჩაი, — არ იგრძნოს მისი ნაკლებობა.

ჩვენმა, ჩაის ბურჟუაზიამ უნდა გააკეთონ საშვილოშვილო საქმე: სავსებით უნდა უზრუნველყოფონ მთელი საბჭოთა კავშირი, მოუპოვონ მას სრული დამოუკიდებლობა უცხოეთისაგან ჩაის ხაზით, ე. ი. კოვზი, ნაყარში ჩაუვადონ უცხოელ კაპიტალისტებს, რომლებიც ჩვენს ციფრების ბლოკადაზე იცნებოდნენ და იცნებობენ ეხლაც.

რას ვაძვალვით ჩვენ ჩაის ბურჟუაზია?

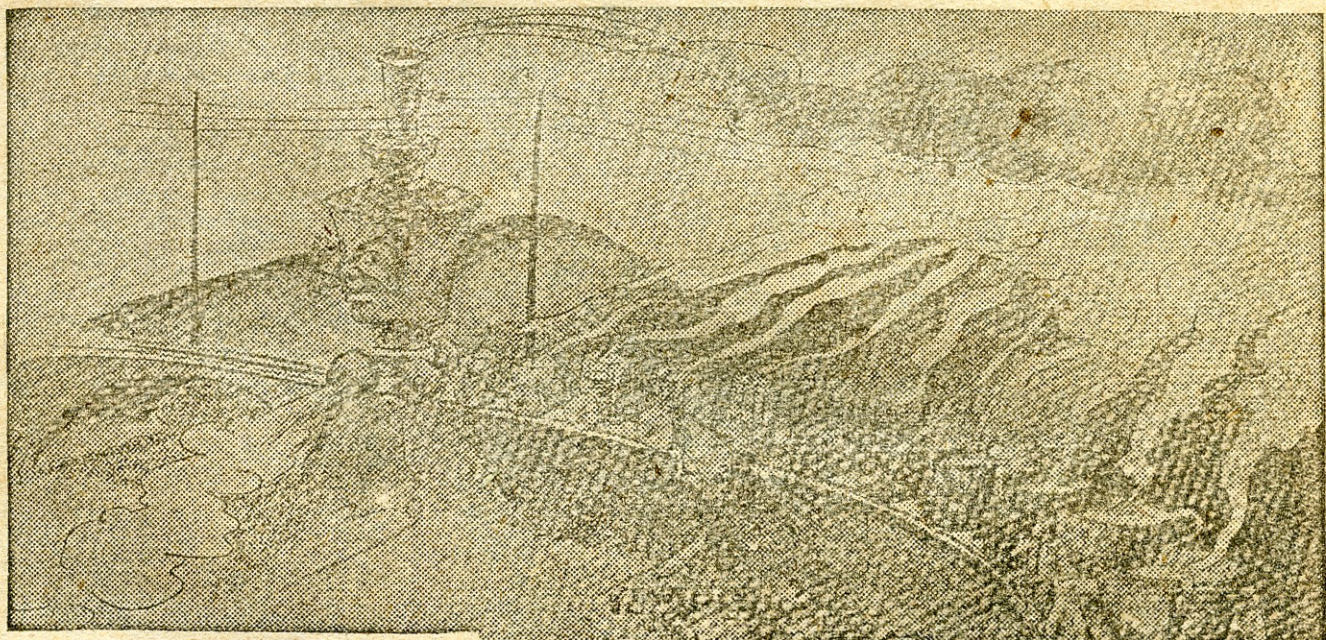
ჩაის ბურჟუაზია პირობა დასდევს, რომ ისინი პირობითად შეასრულებენ თავიანთ მოვალეობას, თუ ყველა ის ნაკლი, რომლებზე შედაც მიუთითებს საქართველოს ე. პ. (ბ) ც. კ-ტის და ე. ს. კომისიის პრეზიდიუმის გაერთიანებულმა სხდომამ მ იანგარის დადგენილებაში, დაუყოვნებლივ გამოსწორებული იქნება; თუ მათ შიგნით ხარბად ზრდის პირობებს, რასაც მოწყურებული იყვნენ ძველი ნელმძღვანელობის დროს.

— ნუ მიუღვდებთ ჩვენს თავს პარტუტყეს საჯიფგნათ, ნუ დაიზარობთ ჩვენს გაზარდულას ორჯერ, სამჯერ და თუ საჭირო იქნა ოთხჯერაც, ჩვენი თესლი სთიქეთ სწორათ, მერხათ, ფერადობიზე, როცა გვაშინობთ გამოიყენეთ ტრანშეები, თორემ ჩამოგაგრეცხავს ნიაღვარი, ქარისაგან დასაცავად გავგვიკეთეთ საფარი, ნიადაგის დამზადების დროს ფართოთ გამოიყენეთ მექანიზაცია, ტანხიკის მიღწევები, მოგვეცით ბლომით მუშა - ხელი, უკანასკნელი უზრონიგელებით ისე, რომ გულმოდგინეთ გვეცოდნდეს და თვალს არ ეშვოს გასაჩევიან.

მაშინ ჩვენ გვეკითხეთ ვაეკაცობა, სულ თვალს დაგვხრით ჩვენს მტრებს შეგნით და გარეთ.

ამას გვაფალდებენ ჩაის ბურჟუაზია. **სამხრ-გან-შინს.**

6

ტეშვილი!

„აგარის ქარხლის საბჭოთა მამულმა კიდევ ვერ აიღო ბოლო შევიკური ტეშვილი; არ სრულდება სამუშაო გეგმა; ადგილი აქვს გარღვევებს და ჩამორჩენას...“

ნაბ. ქოქიაშვილი

სამხრის (შეპარტრესტს): რომ ზე უშენოდ არ ვვარგვარ. ვის ტეშვილსამ უკანასკნელ წელში თორემ წლის ბოლოში ნ წლედის ე, ჩემო ძმაო, ტეშვილს აუ არ უშატი, როდის-ღა უნდა დამეწიო? განა არ იცი, რად უნდევარ ჩაი, თუ შეპარი არიქნება? ამიტომ მეგობარო ტეშვილს უჩქარე უნდა გამოვიხადოთ. ვინც ცოდვები, უნდა მოვიშორეთ სირცხვილის ლაქა, დამთავრების შეიმეჩვენ ვერ ვამოვინდებით.

მეფოდი ავაფონისძე სუგაკაშვილს წითელ სპეცად მოქონდა თავი: რა უყოთ, თუ მას ბევრი არაფერი გაუგებოდა იმ საქმის, რომელიც მას ქონდა დაკისრებული, განა საქმის ცოდნა ყველასთვის საველდებულა.

აკი ჩვენ „მზარეულმაც, კი უნდა შესძლოს სახელმწიფოს მართვაო“. ხშირად ამბობდა ხოლმე სუგაკაშვილი თავისთვის.

და მართლაც სუგაკაშვილისათვის საქმის ცოდნა არ იყო საველდებულა.

თუ ღნერთი გწყალობს ეშმაკები რას დაგაკლებენო ნათქვამია

ჩვენ მართალია, არც ღმერთი გწყაობს (და მოწყალებას მისგან არ მოველოთ) და არც ეშმაკების გვეშინია, მაგრამ ეს თქმულება მაინც ხან და ხან ჩვენს ცხოვრებაში გამართლებას პოულობს.

აბა როგორ შეიძლება სუგაკაშვილისათვის რაიმე დიდი საბასუხისმგებლო საქმის ჩაბარება, როცა მას გურული კოლმეურნე საწყესად ბატს არ მიანობს. მაგრამ სუგაკაშვილი მოხერხებული კაცია, — საქმეების „გაჩარხაში“ ტოლი არაფერ ყავს.

„ნოსტის ყურში ისე გაძვრება“, ან „თვალს ისე აგიჩვევს“, — რომ ვერც კი შეაშინებ.

ეს იყო მიზეზი, რომ მეფოდი ავაფონისძეს ანგარიშს უწყევდენ „საქმის კაცად“ თვლიდნენ.

ცხადია ასეთი დიდი კაცისათვის „დიდი საქმე“ იყო საჭირო, და მართლაც მას დიდი საბასუხისმგებლო საქმე ქონდა დაკისრებული, რომელიც ჩვენი მიუზრუნობის მნიშვნელოვანი დარგია.

ის იყო საბჭოთა ჩანის ერთ-ერთი ხელმძღვანელთაგანი — რომელიც ჩიპოლონის პოზაში ცხვირს მღვლა იწყებდა და გაიძახოდა.

„საბჭოთა ჩი მსოფლიო ყურადღების ცენტრშია მოქცეული“ო.

საქართველოს ჩი ჩვენი ცვილონი არისო და სხვა.

საბჭოთა ჩი, რომ მსოფლიოს ყურადღებას იპარობს, ეს ფაქტია, მხოლოდ სუგაკაშვილი რომ არაფერი ყურადღების ღირსი არ იყო ესეც აშკარაა.

ზიზიზსენებულის ნათელსაყოფად საჭიროა მოვიგონოთ ერთი აშბავი რომელიც შეემთხვა მეფოდი ავაფონისძეს.

სუგაკაშვილისას ხშირად იმართობა ხოლმე ქეიფი, — დროის ტარება საკვირველია, ჩანს „სვეცხ“, ჩი ჭირსავით ეზარებოდა. სამაგიეროთ

მას სწამდა ამ ქვეყნად ორი რამე: ღვინო და ქალები.

ერთ დღეს მას კახეთიდან მეგობრები ესტუმრენ. სწორედ იმ დღეს, როცა ის საღამოს მატარებლით ბათუმისაკენ უნდა გამგზავრებულიყო, რომ დილით ჩაქვში ყოფილიყო ჩანის საქმეებზე.

სუგაკაშვილის ოჯახში ამ შემთხვევის გამო ქეიფი ვაიშართა, — ბათუმის მატარებელი თბილისიდან საღამოს 7 საათზე გადიოდა.

ღამის თერთმეტი საათი იქნებოდა, როცა მეთოდი ავაფონისძემ მეოთხე ყანწი გამოსცალა.

„მეგობრებო, თქვენ იცით, რომ ამდღამ მე ბათომში მივემგზავრები, თქვენ კი კახეთში... ხომ იცით... ჩვენ ერთად მივდივართ... გესმით... ერთად მივდივართ... ბათომში ჩავალთ, ბათომიდან კი კახეთში...“

ლულულუღებდა „კალპოტიდან“ ამოგარღნილი მეთოდი ავაფონისძე...

თანახმა ვართ, თანახმა... ერთად მივდივართ... ხითხითებდნენ სუგაკაშვილის მეგობრები და წასასვლელად ეზაღებოდნენ...

კახეთის მატარებელი თბილისს გაშორდა.

მეფოდი ავაფონისძე თავის მეგობრებით „მიემგზავრებოდა ბათომისაკენ“... ვაგონში მათი ხმაურობა ძილს უფრთხობდა მეზავრებს... დილით ბათომის მაგიერ სუგაკაშვილი ჩავიდა თელავში...

მეთოდი ავაფონისძე, ეჭლა თქვენ კახეთში ხართ... გინდათ თუ არა ჩი უნდა დაგვეითესოთ... ხუმრობით ეუბნებოდნენ მას მისი ამხანაგები...

თქვენ ხუმრობთ და კახეთი ჩანისათვის მისწრებაა, — უმტკიცებდა მათ სუგაკაშვილი, როცა ქალაქ თელავიდან ალაზნის ველებს ვასცქეროდა, ამავე დროს სუგაკაშვილის თავში მოხსენება მზადდებოდა უშუალოდ ორგანოებში წარსადგენათ კახეთში ვეზახების გადათხრის და ჩანის გაშენების შესახებ.

ამხანაგებო! გემშვიდობებით და ესვამ ამ ყანწით საღვებრძელოს კახური ჩანის... გაძღვეთ სიტყვას, რომ კახური ჩი დაიკავეს პირველ ადგილს მსოფლიოში. გაუმარჯოს კახური ჩანის. დაასრულა მან თავის სიტყვა და ღვინით სავსე ყანწი გამოსცალა.

სუგაკაშვილის მოხსენება კახეთში ჩანის გაშენების შესახებ არავის მოუსმენია, მხოლოდ თვითონ მასზე ბევრ ადგილს იდგა საკითხი...

სუგაკაშვილის ჩანის სპეცობა დღეს არავის სწამს.

უშუბარა.

ნახ. ლ. კანდელაკი

„გამომგონებელ ამხ. ბარკალაის სუგაკი ყოველმხრივ ავიწროვებდა; ბოლოს აქამდე მივიდა, რომ ბარკალაის გამოგონება ავტო-ჩანს შესახებ თვითონ მიითვისა“. გაზეთებიდან

ნახ. დონის

რეალიზმი: — ნეტავი სიცოცხლეში გველირება ამ შენობის აგება?
საბჭოთავო: — თუ ასეთი „დაპყვრელი ტემპებით“ ვაგრძელებთ მისი მშენებ-
 — ძალიან ხავეჭია.

**დაც თხემი დახმარდ-
 გდნი**

**ბვილის რაიონი (ს. ფლოდე-
 ელავი):** — ხელაეთი? შოთაიდა
 რაიონის ხანით მომუშავე პოე-
 მიგვიძღვებდა ჩაის ბუჩქე-
 ნებრდით—სთქვა რაიონულმა
 იმმა, რომელმაც ჯიბიდან გე-
 ლა გეგმა ამოაძრო და ციფ-
 რულად დაუწერა.

ათ გენდა ჩაის ფართობი
 ი, თუ თხემისაგან ვინადაღურ-
 —აგზნებულად წარმოსთქვა
 რაიონულმა პოეტმა, ჩვენ ათ
 არავართ, რომ აქ ლექსთან
 და საქმი, სანამ კოოპერატიულ
 ტმა არ დაუმტა „რთ გვიდა
 თუნდ იყოს მჭრელი თუ ხო-
 ისთვის დაგვირუქავდება“.
 ანამ დაადგინა თხემის ართ-
 ს სოფლის საბჭოს პირადი პე-
 ტებლობის ქვეშ.

**არბან ცოცხან ბასწინ-
 დოსა**

ის რაიონი (ს. ზუბი):... ენახეთ
 აღმუშაობდა სახელად „აღორ-
 კოლმეურნე გლეხებს აღდგე-
 რე ღორი არცა თხა, არცა პი-
 რი სხვა რამ რქოსანი“, არამედ
 ქართველს კოლმეურნის წიკ-

გვეჭრა თავი, ვაჭარია, კარ-
 ნი გაჯარდეს, იყოს ყოფილი
 ეს არაფერია. მაგრამ 1929
 იომ კრებში იჯდა.
 მბდა, პოლიტიკურ ნიადაგზე,
 ანებთ სთქვა კოოპერატიუ-
 ეტმა.
 ?! პოლიტიკური კი არი, ის
 დათი!!! კვერცხების და ქათ-
 რობისათვის.
 შე! მხოლო რას სწადის?
 ხლა იბარავს პურის ფეკილს
 ეტში. აცხობს თავის თანეში
 და ჰყიდის სენაკში.

— „მაგრამან ცოცხან გასწმინ-
 დოს ქვარცხავა კოლმეურნიდან“
 სთქვა კოოპერატიულმა პოეტმა პრი

წით. ბრიგადის წევრებს არაფერი
 ჰქონდათ ამის საწინააღმდეგო და წი-
 ნადაღებთ ერთხმად იქნა მიღებული

ავტორიტეტული რქოსანი

**მარტვილის რაიონი (ს. კიწია),
 კოლმეურნე გლეხები მუშაობდენ
 იქვე; სადაც თხემთან ერთად ჩაის
 ბუჩქებს მალაჩათ ლეკვადენ ჩასუქე-
 ბულნი რქოსანი.**
 — თობრტუნისში, გაუპიროვნება
 უბასუბისმეგობრმა თქვენ, კოლმე-
 ურნენო ამას ხელაეთ და სლუბნართ?
 — აღმუშაობთ, მაგრამ ლექსის რე-
 ნით გაიბნოდა კოოპერატიული პო-
 ეტი.

— ჩვენ იმითმ ვსლმეფართ, რომ
 ეს ორი თვეუთვის კოლმეურნის გა-
 გეობის თვეგლომარეს მირონ ზუ-
 ლავს, ხოლო ის სამი სული რქოსანი

კომუჯრედთან მიმარბებულ ამბა
 ნავს ხოლომონ ზუზუას, ესენი განსა-
 კუთრებულ უფლებებით სარგებლ-
 ბენ, მათ უფლოლიათ ყველაფერი მი-
 ართვან.
 — მე ვარ მელოანი, ალაგმეთ ავ-
 ტორიტეტული რქოსანი! სთქვა კოო-
 პერატიულმა პოეტმა ისე მაგრათ,
 რომ ბრიგადის წევრებმა ერთხანის
 შეგებდთ განციფრებთ.

**იძ, სადაც გააუთა იხის კონ-
 ცერტი**

**ლანჩუთის რაიონი (ს. ნივზი-
 ნი):**—თი შეხედთ, სთქვით თქვენი
 აზრი, მე კი გულღვიძლში მომხწვა,
 ბრაზი,—სთქვა კოოპერატიულმა პო-
 ეტმა და მიგვითთა ევებერთლა
 კვაბზე, სადაც აქავე მოსჩანდნენ
 ზაის ბუჩქები
 — ვინ, რომელმა ვაგრამ მოიფიქ-
 რა ჩაის გაშენება იქ, ამ ტალახში, ამ
 ვაობში, სადაც ბაყაყებსაც სული ეტუ
 თბათ?
 — ავრომობმა დაიენეს, თორემ
 ზვენ წინააღმდეგი ვიყავით,—სთქვეს
 კოლმეურნეებმა.
 — ბევრია ასეთ ნიადაგზე გაშენე-
 ბული?
 — 37 ჰექტარი.
 — არ ვარა ასეთი ავრომობები,
 უნდა მივილოთ ზომები,—სთქვა კო-
 ოპერატიულმა პოეტმა.
 ბრიგადამ დაადგინა იმ პირთა პე-
 სუხისებებაში მიცემა, ვინც ბაყაყების
 სატურარში ჩაის გაშენება მოისურვა.

ნახ. პირი მგინოსა

**არ ააბმ ბინამ, ბამსახლში
 ბამს ბინამ**

**ნონი. დავათალიერეთ ჩაის ფარ-
 თობი.**

— მუშების ბინა სად არის.—იცი-
 თხა ამს. ნიანგმა.
 — მუშების ბინა იმ შენობაშია.—
 და მას უჩვენეს ჩამორგეული ქოხი.
 — ამას წინდლ—ლაპარაკში მო-
 ხელი კოლმეურნე ჩამოგვირია,—ქუ-
 რღვლების ასეთ ლაპარაკს მოგვარი
 ყური,—ერთი კურღლული მვიორეს
 ელაპარაკებოდა:
 — წყვილეთ და ღამე ბინაში გავი-
 თითათ, თორემ ამ სიკიფში მიწდ-
 რათ გავიყინებთ. მუშები იქ ღამე
 მინც არ ითვევენ. თუ საფრთხე რამე
 შეგვემხვევა, მაშინვე გამოეტბით
 მის კედლებიდან, რადგან ფიცრები
 ერთმანეთზე ნახევარი არმინით არის
 დამორბებული.

— სულელი ხომ არა ხარ.—მიუფო
 მეორე კურღლულმა,—მინდვრალ
 სჯობია. მინდორში ქარი ერთის
 მხრით უფერავს, იქ კი—ყოველ მხრი
 დან ჰქერს.

— ეს კი მართალია.—მოყონა
 ბრძული აზრი პირველ კურღლულს
 და ღამის გასათველ ტრალ მინდორ-
 შა გაიღდნ.—დაასრულა თავისი ბუ-
 ჩობა, თუ სერიოზული ამბავი მო-
 ხელმა კოლმეურნემ.

— რატომ ვერ აავის მუშებისათ-
 ვის ბინები?—ჰკითხა ნიანგმა მუშ-
 კომს.

— როგორ უნდა აეგოთ ბინები,
 როცა სააღმშენებლო ანგარიშში ყვე-
 ლა უფიცი და ხამი იჯდა. სამუშაო-
 თა უფროსი კობხე ფულუების ფლო-
 ავგვასა და ყაბომ ლოკუმენტების შე-
 დგენას უნდებოდა...
 — მხოლო სად ბრძანდება ის ვაებ-
 ტონი?
 — ზის გამსახლში.
 — მაგრამ ამს. ნიანგო,—უთხრეს
 მუშებმა ნიანგს,—ყველაფერი ის
 ძველი ხელმძღვანელობის დროს იყო.

**„კაპანი ვაგს და იცოხნის“
 კოლმეურნი-ოჩხაზური.**

ჩვენს
 პლანტაციების
 მინდორ-კორაკები.
 მივიღვართ, მაგრამ რაღა მივიდი-
 ვართ, ტალახში ვიხრობით.
 — რატომ არ აყეთებთ ვაგს?—
 იკითხა ნიანგმა.
 — გზატკეცილების სამმართვე-
 ლოსთან ხელშეკრულება გვაქვს და
 დეზული, ფულიც მივეცი, მაგრამ
 გზების მშენებლობას ყურადღებას
 არ აქცევს.
 — რატომ მერე?
 — იაი, მათი რწმუნებულცი გამო-
 ჩნდა ახალ მთავარზე და თითონ მას
 შეეკითხო.
 ჩვენ მოგვიხაზოვდა პორტფალი-
 ნი სუბიექტი.
 — რატომ არ ასრულებთ ხელშე-
 კრულებას და გზები არ გაგვავით ჩა-
 ის მიმუღებში—წყარობით შეეკითხა
 ნიანგს.
 — საქმე იმაშია, რომ ასეთ ცულ
 ამინდებში, როგორც არის წვიმა და

იგივე მკვამაკომბა

სახმარებლია. ჩვენს ყურადღება
 მიიპყრო აქაურმა მუშაკებმა, რომ
 ლებაც ჩაფიქრებულნი უხსდენ თა-
 ვიანთ კაბანეტებში მაგიდებს.
 — აი, ესენი, იტყობათ, მართლაც
 საქმის ხალხი არიან. ფილოსოფოს-

ბსავით მისცემიან ფიქრებს ჩაის მო-
 შენების შესახებ.

— ტუქულად გგონია. ესენი ჩაის
 საქმეზე კი არ ღიქობენ, არამედ
 იმაზე—ვინ რამდენი გაფლანგოს.

— თორემ აქ მუშაობდა ვიღაც დონ-
 ლუა, რომელიც ისეთ ყაბომ ლოკუ-
 მენტებს ადგენდა, რომ მასთან მიქა-
 რვა იყო ნეტარსენებელი კარხონი
 და მერე, თურმე, როგორ დადასესს
 ასეთი ნიჭიერი კაცი? აიღეს და თავი
 უკრეს გამსახლში.

— მაგრამ ჩვენს გაკვირვებას საზღვა-
 ცილში გაოფილდ რომელი სუბანელი
 არსება, რომელიც აქლემს ჰგავდა, მა
 გრამ სახე კაცისებობა ჰქონდა.

— ვინ არის ის?—გაკვირვებით ვი-
 კითხეთ ჩვენ.

— ადმინისტრაცია, რომელსაც მუ-
 შებისათვის მოსული სპეტანსაცე-
 ლები თავისთვის მიაქვს.

ყური დავუგდეთ ამ კაცქელემის
 ჩურჩულს. იგი ნატრობდა:

— ნეტავი ოთხფეხი ვიყო. ჩემგებს
 ფეხებზეც ჩავიცვამდი და ხელებზე-
 დაც.

— მერწმუნეთ, თქვენსა და ოთხფეხს
 შორის არავითარი განსხვავება არ
 არის!—უთხრა ნიანგმა კაცქელემის.

— მაშ რა წველ ჩემგებს ავი-
 ლებ?—შეუგებრულმა კაცქელემს სი-
 ხაოულისაგან.

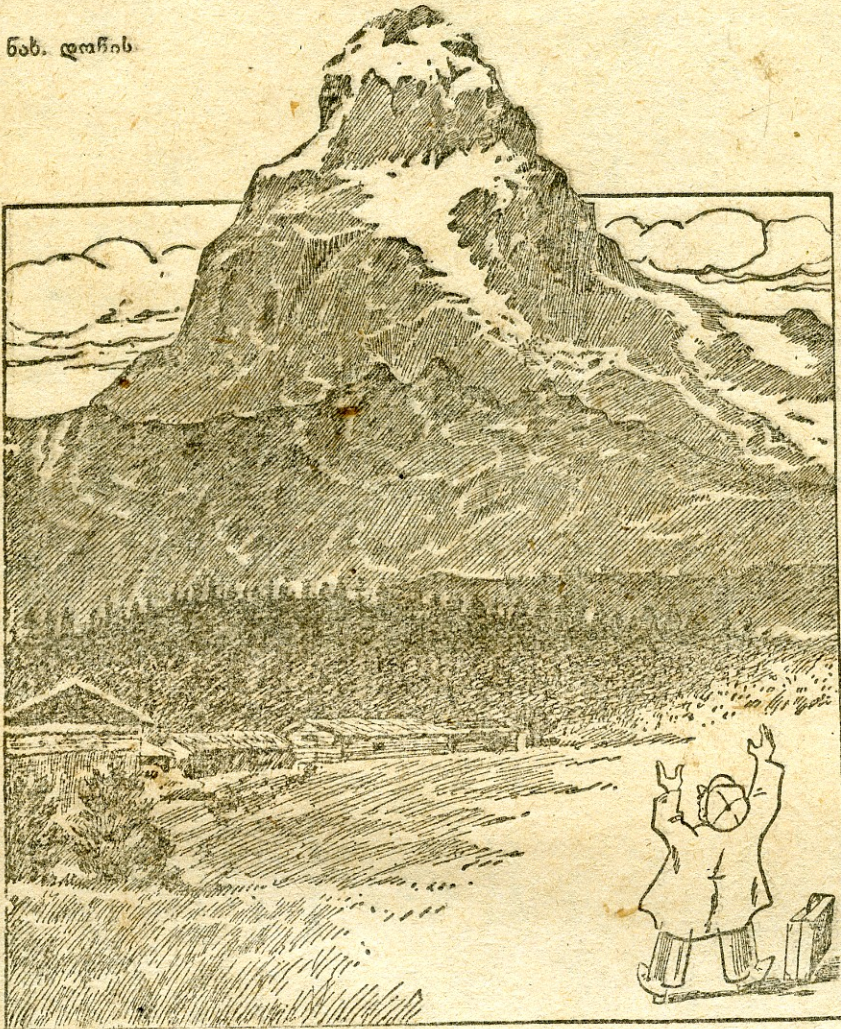
ოზიექტიური პირობები

ნახ. კატკანაშვილის.

— ავღარში შეუძლებელია გზისკეთება, ხოლო კარგ დარში ისედაც
 კარგი გზებია.

ნახ. დონის

იცით თუ იცით ვინ ვინაა? ახლა უკვე ჩემზედა ჩაის დავთეს და მოვიყვან კავკასიონის მთებზედა. კლდე-გორაკებს და ჭაობებს მე ვაქცევ პლანტაციებთ, ყოველმინა ვაქმნით ვარგისად, რა საჭიროა ძიება. უღვაზე დავთესავ ჩაის და მთაზე მოვიყვან შაქარსა. პლანტაციების წახდენას ვუკრძალავ შვიმას და ქარსა... იცით რა ბიჭი ვახლავარ? ქვით უკეთესი ჩემზედა! ჩაის დავთეს და მოვიყვან კავკასიონის მთებზედა.

ჩემი აწ სცანით ყოველმა ვის თავი ფლანგვით გიქია. არ უწყით — სელის ადგილზე, რომ არ იხარებს იქ ია? თქვენი ბოროტი საქმენი ნათელზე გამიქიქია... ჩემი სახელი ქვემოთ აწ მითქვამს, არის — ჯიმი.

1.

ჩაის ნომრისა“ გამოცემისთვის დადგენილება მკვეთრი, მარტივი, როცა ვისმინეთ შენგან ნიანგო, მუხს ფეხზე დადგა მთელი აქტივი. შეიარაღდა მუხსვე ლაშქარი ასტედა ყივლილი ხაობარ ბუკის, და მავნებლებთან იწყო შეტევა დიდი შარა-გზით, თუ ვიწრო შუკით. ბრძოლაში ბევრი დაეცა მანე ჩვენგან დაუწოდებ ცეცხლით სადავი, და რაც ნაკლი არს აღმოსაფხვრელი აწცა მოგოხრობთ ამა პატაკით!

2.

აწცა მოგითხოვთ ამა პატაკით ჩაქეში, სადაც რომ ჩაის ბუჩქებით ლურჯად ბიბინებს მთა-გორი ვრცელი, ჩაქვი, რომელიც პირველი იყო დღეს — ლამის გახდეს უკანახკენი. — ვისი წყალობით? — მავნებლებსა, რომლებიც კიდევ იქ ბლომად არს, რომელთა წინაშე კვლავ საჭიროა ბრძოლა უნდობი, ბრძოლა მოიგარი.

უთავბოლოების შედეგი არის რომ არ შესრულთა გრძელ მთლიანად. ხელმძღვანელების მრავალი ნაკლი ვერ აღმოფხვრა ძირ-ფესვიანად. კომპარტიის აქცე ნაკლი აქვს როგორც საერთოდ, აქცე ის არი, რამდენიც უნდა ამხილო რსა — არ გადის სერსი არავითარი. მუშის სახეობზე მოსულ საბანელს სწორად დებულობს სოფ სხვა, ვარეშე. ბევრია მსში ჭურჭი, მსონავი, გაუმადლარი და მოთარეშე.

3.

კულტურულიზაც სურსთა მეტად არ-რა კეთილება მნიშვნელოვანი, კულტში წრეები არ იკრიბება და არც რაილი არის მშობანი. თანხა ამ მიზნით კი იხარაობა, მაგრამ შედეგი არს უმნიშვნელო, წინასაც ნაკლებად იშოვი იაცი, თუმცა ბევრია აქ სამკითხველო.

5.

რამდენი რამე უნდა მოვთვალა რომ მოგაბეზრო კიდევაც თავი, ნიანგო. ნაკლი ბევრია ერთობ დაუწოდებ ბრძოლით აღსაკვეთავი. ჩაის მამულის მართიხა საქმეს სჭირია დიდი გაჯანსაღება, კვლავ მიიწებულთა ბევრი სიმაგროს საჭირო არის ბრძოლით აღება. ბრძოლაც გრძელდება, ბრძოლა ფიროსელი, არის შეტევა, მკარხი დაცევა და ბრძოლით წინსვლა არის საბოლოო რომ სამოლოლო მტერი მარცხდება.

ტურა ბერბის!

ჩაი და ოპორტუნისტი

გულით, სასაგულოს, აფარისტახის და სა-
ერთოდ დასავლეთ საქართველოს ბავშვებს
გული საგულეს იშვიათად ჭიანჭა და თუ
დაშვებულად იყენებ, ისიც მხოლოდ დღი-
სათ. შხინ დაჩმი.

დადასტოვდა თუ არა, გული საბუღი-
დან ახოუდიოდა და სახლის სახურავის
ქვეშ მიძვრებოდა.

და ეს სდებოდა არა იმიტომ, რომ ბავშვის
გულს რაინთ სეირნობა უყვარდეს, არამედ
იმის გამო, რომ სახლის ეზოში, მიდამოში
და მთელ სოფელში ატყდებოდა ტურების
გულშეშარავი კივილი.

ამ სტრუქტურის ავტორსაც ბევრჯერ გაუ-
თენებდა თავზე საბან-წახურულს, რადგან-
ნაც, როგორც მოგესხენებთ, საბანი არის
ერთადერთი რადიკალური საშუალება ტური
საგან, ფოცნევისაგან და თვით ქინკებისა-
გან თავის გადასარჩენათ.

თვალ დაუტულები ყალუგე ამდგარა თმე
ბით, კოლექტიურად მიძვრებოდა ჩვენ სა-
ბანში და ვიდრედიდ თვალს (ცხადია, ცივს).

— გაჩუმდი ბიჭო თვარა მოვიდა ტურო.
— სადაა.
— აფერია ღოჯესთან.

ტურები უკვირდნენ ეზოში, ეზოს გადაღმა,
სტოზე, ეწოზე „ბარდნალოში“ „გვირგვინ-
ში“, ჩირბეგებში და დეღელში. უკვირდნენ ტუ-
რები სხვადასხვა ეილოზე, უსაბურესად კი
დაკანტით, კონტრალტოთი, სოპრანოთი და
იმგვითად ტენორით. ბარდით, ნარ-ეკლით,
გვირგვით და ჩირბეგებით საგვსე უწერსე იყო
ტურების სამეფო.

— აკვსვიდა ამ შეჩვენებულს და სიმინდს
დაეთესავ—ხვნიშით შეუდგებოდა გლეხი მკ-
ლების ჩვენს, მაგრამ ქვეყნა მოწაზნ მოდიოდა
ხუთი-ექვსი ფუთი სიმინდი.

— იმ შეჩვენებულმა ტურამ შეიღი ინდა-
ღამიკლა.
— ქათმის ბუმბულსაც აღარ ტოვებს.
— ჩემი იხებები...
— ასე იბიოდა წუწუნნი.

ინ:
— ბიჭო, ღიარები არ მოსულა.—კითხუ-
ლობს დიასახლისი საღამოს.

— წადი შეილო, მონახე, თვარა ტურა და
მგელი შექამს...

ვაეი მიღის და თუ მართლა გულადია,
იღწევს მეზობლის ღობეშივე, თუ არა—ოდის
ქვეშ მიძვრება და იქ „ეძებს“ ღორებს.

— ვერ ვნახე, ბაეული ცურეი შემოვარე—
შედის სახლში ოდიდან გამოძვრალი და
„დაალოლი“ მიივდება.

ტურა-მელები ღორის და გოჭების ხორცს
შეიტყვეიან, დაეღურს უფლიან, ყირამალა
გადადიან და კოლორატურული სოპრანოთი
ვალობენ.

— ასე აყო.
— ასე აღარ არის.

კომპარტიამ და საბჭოებმა ხაკითაი სულ
სხვა რიგით დააყენეს:

— ევალი, ბარდი, გვირა და ჩირბეგი უნ-
და მოისპოს. მათ მავიერად გვაშენოთ ძვი-
როვანი კულტურული მცენარე—ჩაი. თუ წი-
თელ მიწაზე სიმინდის თესვა გვაძლევს
15—20 მანეთს ჰექტარზე, ჩაი მოგვცემს
შრადილ ასეულ მანეთებს.

— რაც შეეხება ქათამს, ინდაურს, ღორს
და სხვა ფრინველსა და პოუტყვს, ისინი მუ-
შების და გლეხების გამოსაკეცობით გამოდგე-
ბა, არაფრად ვარგა, როცა საწყალი გლეხის
ღორს ტურა შეიტყვეი, ხოლო თვით გლეხი
მართლზე და ტყემალზე აწებს შვალს.

ბუფებრივია, რომ ამის გამო ტურები,
მგლები, კულაკები, მენშევიკები და კულაკე
ბას აგინტები აწუწუნდნენ:

— იქცევა ქვეყანა, კომუნისტები საბოგნ
სანადირო ადგილებს, საბოგნ სიმინდს, ანა-
დგურებენ გლეხს...

ყველამ კარგით იცის, რომ ვერც ტურების
კვილაში, ვერც კულაკების და მენშევიკების
ყვირილმა. ვერც ოპორტუნისტების წუწუ-
ნმა ვერ გასჭრა: ჩვენ გავაშენეთ ათეული
ათასი ჰექტარი ჩაი.

ჩაის საბჭოთა მეურნეობებმა, ჩაის კოლმე-
ურნეობებმა გაიმარჯვეს ყოველგვარ კვიე-
ლზე, წუწუნზე და ჩხაილზე: გვირგვის და
ნარ-გვლის მავიერით ჩვენ გვაქვს ჩაის კო-
ნტაქები, უნაყოფო წითელი მიწა. რომე-
ლიც დათესილ სიმინდაც ხშირად არ აბრუ-
ნებდა უკან, იძლევა დოვლათს და საბჭოე-
ბის ქვეყანა მალე გახდება დამოუკიდებელი
ჩაის მხრივაც.

ტურამ, როგორც ასეთმა, უკან დაიხია და
ახლა ტყეში შებეგვალა, ნერწყვის ყლაპვით
იგონებს იმ მომენტებს, როცა ახლანდელი
კოლმეურნი „აფრასინთან“ გოჭის ხორცს
შეიტყვეოდა. მაგრამ ტურის იდეური მეგო-
ბრები: — კულაკები და მენშევიკების ნამ-
სხვრევეები ისევე დარჩენ ბარად, თუმა ნია-
დაგი მითაც გამოეცალათ.

ესენიც ნერწყვის ყლაპვით იგონებენ ძველ
ღორებს და ყალბზე თმა-ამდგარი უტყე-
რიან საბჭოთა საქართველოს ჩაის პლანტა-
ციებს.

— თავზე საბანი წაიხურეთ, ტურების იღე
ოლოგებო: მოდის 100.000 ჰექტარი ჩაი.
— აღლარ—აღლარსხან

ცხოვრობდა და ახლაც ცხოვრობს
აგრონომი უქნარადე,
რომლისაგან ყურის გატყენდათ
ლაპარაკი — ჩაის სმაზე.
მიდიოდა დღე დღეზე და
ერთ სუხიან სისხამ დილას,
ჩვენი ქიბა უქნარადე
რაიონში მიაღლინეს.
პორტყელს ხელი წაბოავლო
ჩამოუშვა უწნოთ თაეი...

— რაღა გიდათ, უქნარადემ
უნდა მინდვრათ თქოს ჩაი.
ნუ თუ ქიბა უქნარადემ
აქ ტალობი უნდა ზილოს.
არაფერს არ გავაკეთებ,
საქმეს ვიზამ სასაცილოს.
ასეთ ფიქრში გაატარა
უქნარადემ, თვეზე მეტი,
საბოლოოდ თესვის გეგმა
შეასრულა რვა პროცენტით.

პარტიიდან ფიქტი უყვას,
სამსახური მთლად დატოვა,
რვა დღის შემდეგ უქნარადემ
მისმა ცოლმაც მიიტოვა...
რომ გახვიდეთ და შემთხვევით
ბავრისაგან გაიპოთ.

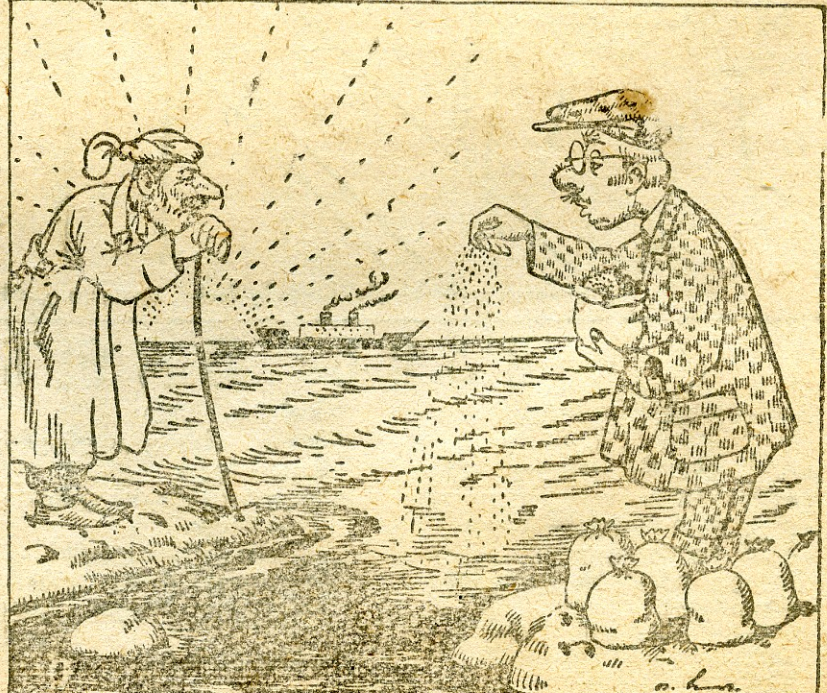
უქნარადეს იქ შეხვდებით,
ცხვირ დაშვებულს, მგლოვიარებ-
სამი პორტყელი გაყიდა,
ოცდართი — სკამი ჩალის.
იგინება და ბუტბუტებს:
— ეს სულ არის ბარლი ჩაის.

საბანა

ზღვაში თესვა

ნახ. ჩუდცეცა

„საქჩაის ძველ ხელობდენელობის მიერ
შეძენილ ჩაის თესვლი აღმოჩნდა დამბალა
რომელიც გადაყარეს ზოგში“.

— საბანა, რას შობი მავას?
— ზომ სედავ რასაც შვრები, ზღვაში ეთეავ ჩაის, უფრო იხებრებს!

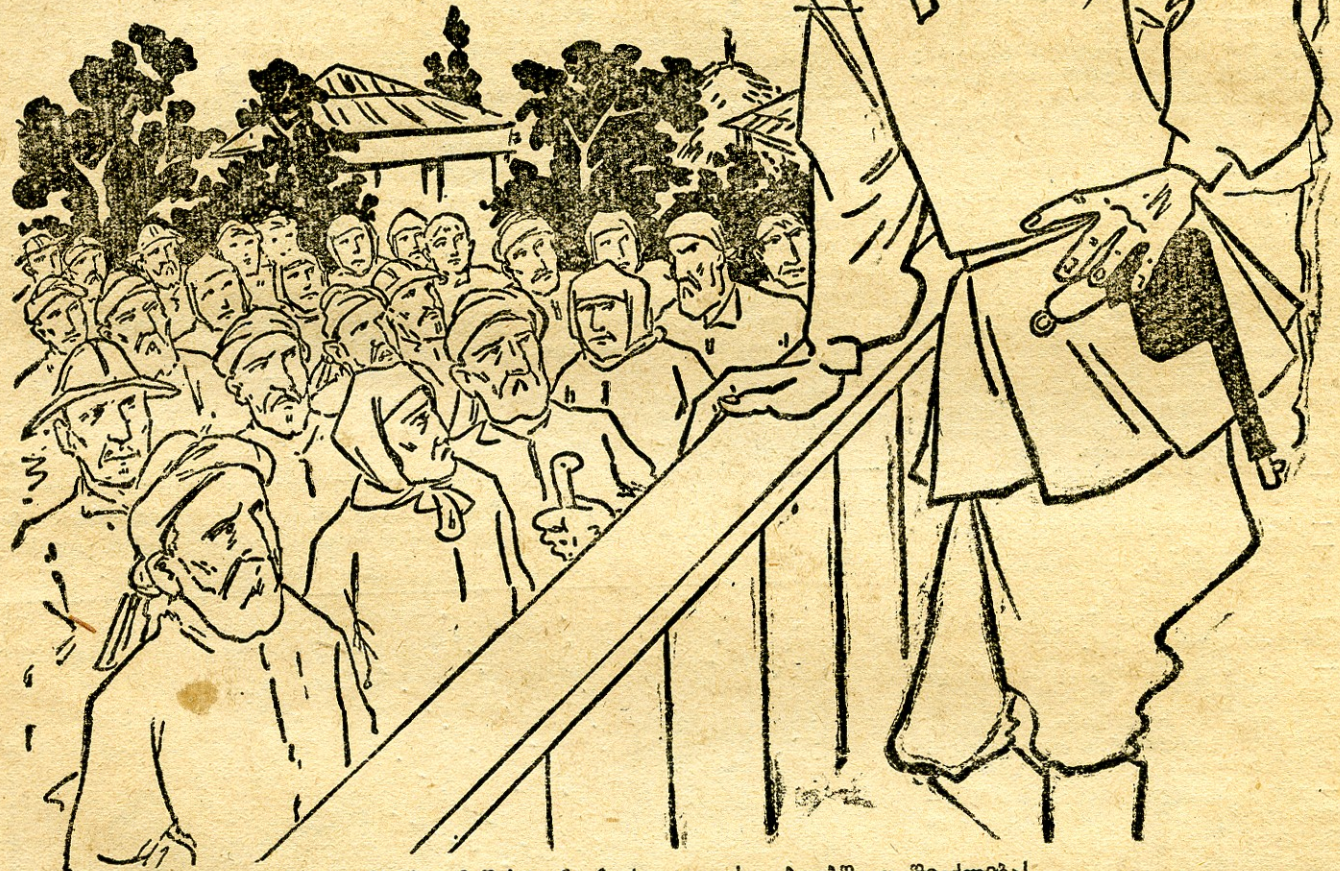
„ატანანი“

ქურ. „ნიანგთან“ არსებულ კად-
რების მესაღიპოვის სხრილი
თიგერკლისათვის

5. 11. 17. და 29 რიცხვებში

ლიტურის მეთადინეობა დაიწყება დღის
12 საათში. ახალგაზრდა მხატვრების—
საღამოს 6 საათში

ნახ. იონია.

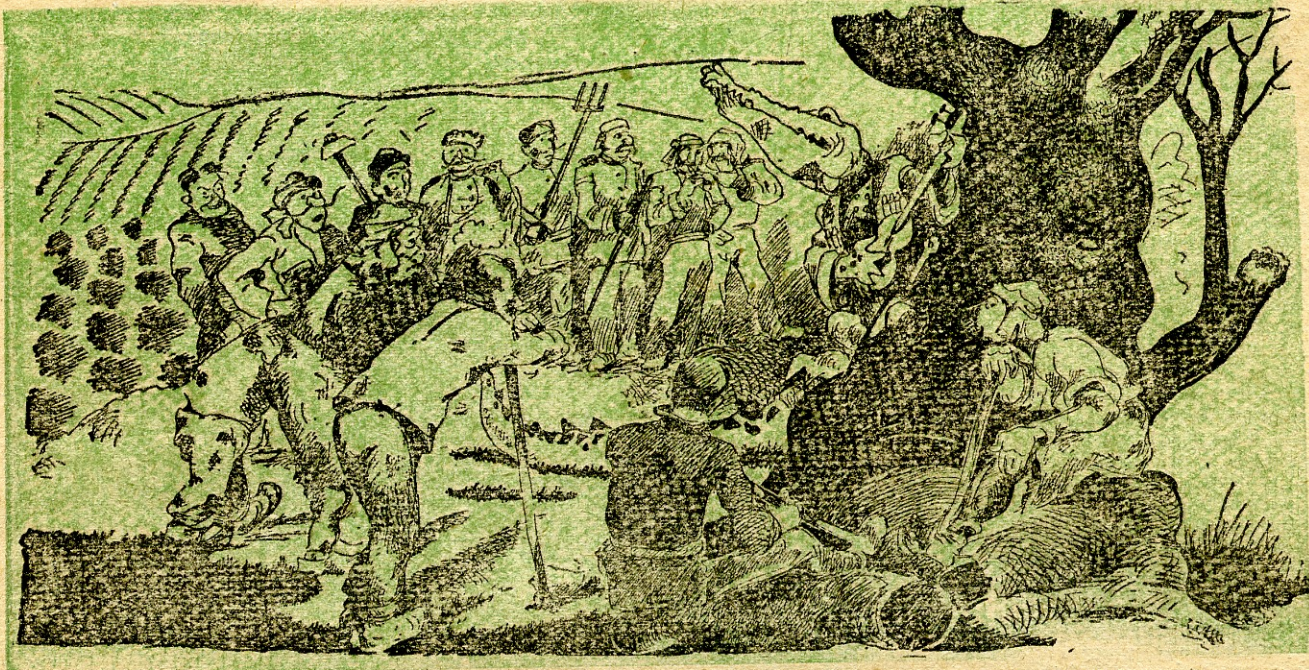
—რაკი ვამბობ—,მამასაღამე ჩაის დათესვა ჭაობშიაც შეიძლება!

ჩაის ურუნტზე

გორძო ველემა შეტევა
და რეკონსტრუქცია...
აღმშენებლობა სოფლად ხდება
ვასაკვირალი,
ტრაქტორთა გუგუნს მოყვა
მიწის რევილიუცია
ხედავთ ოჩმასურს ეჯიბრება
ნახაკირაოი.
იქნობთ ოჩმასურს. წინედ იყო
უჭრელი ველი,
მხეცებს, ხადირებს იქ არ ჰყავ-
დათ

მოქიშვე, ტოლი
მონხდა იმათაც კოლმეურნეთ-
მაგარი ხელი
დადგეს ფაბრიკა. ცამდი ადის
იბისი ბოლი.
იქნობთ ფიჩხის ჯვარს?
ჩამოართვეს მასაც მეთა.
მასაც გულ ბოყეში დამკერე-
ლებმა
დაარტყეს ბარი,
გახლავთ აქ ჩაის
უდიდესი მეურნეობა,

ყავს გამგეობა და მუშების
საკმაო ჯარი.
გაჩაღდა ბრძოლა. დღეს ტრაქ-
ტორი
შეება ველემა.
გეგმებს ალბულოს წაეჭარბოთ
მეთონე წელში
მამ ვაუემარჯოს კუნთლადამულ
ჩაის დამკერელებს...
ამხანაგებო, ბარი მაგრაოდ
გეჭიროს ხელში.
ქველ-ოღლი

შარიალალო...
ვარალო...
შარალო, ბიჭებო,
თქვენი ჭირიშე...
ახე კარგი დრო
როდის გვექონია?
მომეცით ჩქარა, მომეცით
ხელში სტიგირი მე.
იქ, სადაც წინედ
ჩნავოდა ტურა,
ეხლა ვაშენდა, ჭირიშე,
ჩაის კულტურა.
ერთხელ დაფაჩხეთ
ვაშა და „ურა“...
სოფელი სოფელს, ვენაცვა,
გაეხმაურა.

ბაღად ვაგე...
მიწა მწირია .
ძირს ჩამოუშვეს. შეხედეთ
მტრებმა ცხვირია...
ჩვენ ასე გვინდა,
ახე გვეჭირია...
მერე რა ვუყოთ-ისინი
მწარედ სტირიან
მოვთხარეთ, მოვსპეოთ
ეკალ-ბარდია...
კოლექტიველი, ვენაცვა,
ყველა მარდია.
ჩვენს გულში ჰყვავის
ია-ვარდია...
კულთაებს კოლექტივების
მოშკლავს დარდია

შეიკორება
ეს გორაკები...
ბევრგან დასძახებს, ჭირიშე,
ჩაის ქარხანა...
ეს გვიხარია
და ფრთებს ეს გვასხამს,
რომ ჩვენს სოფელში დაიწყო
ახალი ხანა.
შარიალალო...
თარიალალო...
მტრების იმედი სუყველა
არის ზარალი.
იქ, სადაც დღემდე
ჩნავოდა ტურა,
ჩვენ გავაჩენოთ, ბიჭებო,
ჩაის კულტურა. **ისელი**

ჩ ა ი ლ ი მ ო ნ ი თ

(ოპორტუნისტული)

ისე განათლდა მანაშენის სუ-
ლი, როგორც ჩვენი კონჯახურა და
გაჯალი ტყეები გაიწმინდა ბარდ-
აკლისაგან და სხვა მავნებლებისა-
გან. მოგსმეთ წალიკა-სარეველი, ვვი
შრა და ანწლი. საქმეები ისე ავაწმენა,
როგორც გრამაფონი, რომ დავლო-
ციოთ ვაფხა ფონი. გვეფხა უნდა მუ-
რულდეს მილიანად და ვადაქარბე-
ბით ისე რომ ცხოვრების წინ წავს-
დგეთ აწეული წარბებით.

—ეს კარგი, მაგრამ ამბობენ ბევ-
რგან იმ მიწიშე, სადაც ეხლა ჩაის
მცენარეა გაშენებული, სხვა ძვირ-
ფასი კულტურები უფრო იხირება
და მეტ სარგებლობასაც მოიტანდა,
მაგალითად: ლიმონი, მანდარინი,

ფაჩოთხალი, ზეთის ხლის ხე და
მრავალი კიდევ სხვა.

—მიქარაეს ვინც მიედებ-მოედება,
მე ვიცი მხოლოდ ჩაის გეგმა, მორჩა
და გათავდა...

—ქი მაგრამ ხომ ხედავთ ბევრგან
ეს მიწები თავისი შემადგენლობით
ჩაისათვის მიუიღებელია, შეუფერე-
ბელ ნიადაგებზე ჩაი ვერ იხეირებს
და შრომა უნაყოფო იქნება. რატომ
არ აწარმოებთ ნიადაგის წინასწარ
გამოკოვებას და შესწავლას?..

—სწავლა და სწავლა, შენ სულ
სწავლა გაგონდება, ვის სცალია ამ-
დენი სწავლისათვის? ჩვენ გაშენება
გვევალება და არა სწავლა. როცა

იღარ იხეირებს, ჩვენც ავიღებთ და
სხვა მკინარის გავაშენებთ, მაგალი-
თად ლიმონს. ამ მხრი, მე აზრი მომ-
წონს, კარგია ჩაი ლიმონით..

—კარგია ჩაი ლიმონით, მაგრამ
უფრო კარგი იქნება, თუ ნიადაგებს
წინასწარ გამოკოვებთ და დაახა-
რისებთ. ზოგი ნიადაგი ჩაისათვის
შეუნიღებელია.

—მე ვიცი, რაც არის მანებელი,
ის უფრო ცუდია, რომ ჩაის ნათე-
სებს ბალახ-ბუღახი სჩაგრავს და გა-
თონხა ვერ შევსძელით, რაც შეეხე-
ბა ლიმონს, ამაში გეთანხმები... მია-
მწონს ჩაი ლიმონით.

ბრ. წითელაშვილი.

ჩაის ნომერი

ჩ ვ ე ნ ი ჩ ა ნ ი ვათთვის ვ ა ნ ი!

ნახ. ქეთიაშვილის.

როდესაც „საბაგი“-ს ოცდაცხრამეტი დეკემბერი, ცოტა არ იყოს გავევირდით, რადგან თანამშრომლები არაჩვეულებრივად იყვნენ გართული მუშაობით. რედაქციის მდივანს თავისი ძველი პალატო ვაგნადა (რაც იშვიათია) და რაღაც ქალაქების გროვას ჩაიკრკოტებდა. ყველაზე უფრო გაიაკვირვა აგოეთვე იმან, რომ მოსულყო სამუშაოდ ყუმბარა და მედუხა, მათ დანახვაზე გავეიჭრე: მართლაც რაღაც სასწაულებრივი ამბავია, რომ ესეთი აქ არიან და მინდობა ეს გავევირება გამომეთქვა, რომ ისეღმა დაიასწრო:

— კაცო სადა ხარ, ეხლავე დატრიალდა, „ჩაის ნომერი“ ვაიოდის ყველა მასალა ჩაის შესახებ უნდა იქნეს, კარგი ნომერი უნდა შევადგინოთ. ამა მონ ოცი, დაამზადე კარგი წერილი.

— თუ კეთი წერილი: რის კეთი წერილი? მე ჩაის შესახებ რა უნდა დავწერო. სადღურთ აგრონომი მე მწახეო.

— კაცო, რის აგრონომი, მე სპეციალური წერილი კი არ მინდა ჩაის ბუჩქის მოვლამოშენების შესახებ, არამედ ჩვენი უფროსლის შესახებ, განა ცოტაა მასალა?

— ეს კი, მაგრამ... მე ამ თემაზე გამომწელებდა დაწერა.

ამ ლაპარაკის გამგონება, ყუმბარამ:—თავი წაღეოთ თუ მოხი ხმით შემომხებღერია:

— ზაპა კი ხარ, ზარმაცი, თვარა ძალიან კარგად დასწერ.

— ჩემი აზრი მინიცივევა, რამდენიც არ უნდა ჩამაცივდეთ—მე წერილის დაწერა არა ვარ, რადგან არაერთი მასალევი არა მაქვს.

— კაცო, როგორ თუ მასალევი არ მაქვს, —დაიწყე ისე ყუმბარამ—შენ ქურში ხომ არ გძინავს, ვერ ხედავ დღეს რა დიდი მუშაობა სწარმოებს ჩაის კულტურის ჩვენს ქვეყანაში გასაგრცელებლად? არ იცი, რომ ცოტა ხანში ჩვენი ქვეყანა „საბჭოთა ცვილონად“—უნდა იქცეს? ხოდა რამდენია ამ დარში ჩვენი უფროსისათვის შესათერო მისალა; ხომ იცი ჩვენ გვიანტრასებს როგორც მოღწეები, ისე ნაკლი, თუმცა ჯერჯერობით მოღწეები ცოტა ნაკლებია, მარა ნაკლი დასწერე შე კაცო.

ერთი სიტყვით ასეთი საბუთებით თავის მართლება არ გამოვადგება.

— კი, მასალევი ბევრია, მარა... ჩაის შესახებ იუმორისტულად არ გამოვა, კონიონზე რომ იყოს, კიდევ ხო. ღვიონზე წერა სხვაა, ხომ იციოთ ღვიონის ხანებაზე კაცს რამდენი კარგი რამე გვახსენდება: მწვადები და სიმღერა: ჩაის ხანებაზე კი...

— ნუ მოაყვი ახლა ერთი წალა-დობილას, ეხლავე-გასწი „საქართველოს ჩაი“-ში, იქ მასალევი იშვიათი და წერილი მზად იყოს ხე.

„ჩაის“ სამმართველოსაკენ როცა გავუღვიო დღის 1 საათი იყო. მდივნის კაბინეტი შევედი, მან უსიამოვნოდ შემომხედა, მაგრამ როცა ვეთხარი, რომ „ნიანგი“-ს წარმომადგენელი ვარ და მასალევი მი ნდა მათი მუშაობის შესახებ უცებ სახე ვცვალა და ზრდილობიანი კილოთი მითხრა.— დაბრძანდით და გადმალაგა ქალაქების მთელი დასტები

— აი, როგორც ხედავთ, მასალევი ბევრი გვაქვს. ესენი არის მოწვევების შესახებ, მსგ ხი კი ნაკლის შესახებ.

მასალევი გადავითვალისწინე.

— გარღვიობი, გემის შეუსრულებლობა!—ამოვიკითხე.

— ანაგო, თქვენს მუშაობაში გარღვივებს და კი მის, მოსტროლებლობის ქონი აღდგო.

— დიან, მაგრამ ბოლშევიკურად დავკართ და ახალი ხიომდგნარობით მალე მოუვლებთ ბოლოს

— წამცხვასა და დახვნამას ვუპირებდით, მგებ მოცხებით და ხელა თვითონ გმყულებს, გმსკინასს!

უოუპერი მოცვის ჩაის გოდება

(ოუზგამეთის ჩაის ინსტ.)
(ხორკაბაოშლის ჩაიონი)

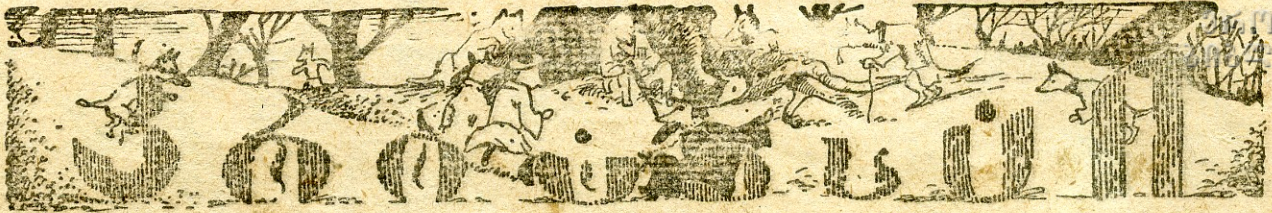
ბიჭი ვანუა მოფეოი
დაეპატრონა ავტოსა.
ხან ბატხე, იხეზე ნადირობს,
ხან ლოის სჯერდება მარტოსა,
იმ დღეს გოქს, ბატუ და ინდაურს

(მისი დღე შეგვმატოსა)
კისერზე გადაუარა,
ნუგეში უთხრა პატრონისა.
ეხლა მანქანა აბანოს
ზედ მიაცენა კარზედა
—ჩქარა გამოივით, — შექძახა.
ნუ ხართ ჩხუბზე დი ვარზედა...
მანქანა აქვე დიაციდის,
ჩემზე ფიქრით და ლოდინით,
უფროსებს სძინავთ, ნუ დარდობთ
რას მომავნებენ ლოგინით!..

სუპერკოპიკი
დარბიზანი

ბელო ჩემო, რის მიზანად,
სად მიმართე, რაზე ვჭირსა?
როდის უნდა დავაიწიოთ
თავი ამა გასაჭირსა??
ერთხელ, ეხე, უნდა ითქვას,
მქონდა მართლა მოწონება;
მყადველები თვით გიქებდენ,
არ უნდოდათ მოგონება.
დღეს კი... დღეს კი სულ სხვა არის
მძინავს ობში მკიდარეოთა,
ჩემი მუშტრის მოლოდინში
წლები ვარბის ქარეოთა.
ზემო იმერეთის სოფლებს,
მოავენებენ, ნეტა როდის
რომ მეღირსოს ამ გულიდან
გადაღებდა მძიმე ლოდის
ჭეი, „საქართველოს ჩაი“
გახილვე დროით თვლიო!
მეც ჩი ვარ, მოცვის ჩაი,
არვის ახრობს ფხა და ძეგლი.

14

გორაკის იქით, ჩაის პლანტაციებიდან ერთი კილომეტრის დაშორებით მოხდა ეს კრება.

კრება გახსნა ყოველად უწმინდურესი მისმა ფურცლებმა ხუცია-ტურამი.

—ხალხო და ჯამათო—ღაიწყო მან.—ყველანი კარვად შედგეთ, თუ როგორ შევიწროვებულა კართ ჩვენს სტეპაზე ხელისუფლები, მიერ.

—ჩართალია, და ხალხი—ყველანი ხმად დაეთანხმა კრებას.

—ამიტომ შეიღობო ჩემო, —განაგრძო ხუცესმა, — გამოდით დაილაპარაკეთ თქვენი გაჭირვების შესახებ.

— მე მომეცით სიტყვა. —დაიძახა ბებერმა ტურამი.

სხვა ტურები სმენად იქცნენ. მტკვანი ტურა წამოიღო, მაგრამ ისევ დაჯდა, რაიდან აღარ შეეძლო დგომა და დაიწყო:

—წახოა დროება. სწორედ ქრისტეს მეორედ მოსვლას.

რომ არ მოვიდეს ის მატყუარა! —ჩაილაპარაკა ურწმუნო ტურამი.

— თქვენ გახსოვთ, —განაგრძო ბებერმა ტურამი. —ამ ორი საბოლოო წინადადებას სამეფლოებლო სანაგარდოს საზოგადოებრივი თვალუწოდებელი იყო. მოკლედ რომ ვთქვათ, ქვეყანა ჩვენი იყო. ასე მოდიოდა ეს ამბავი ქვეყნის გაჩენიდან. დღეს? დღეს კი ლამის სიმშვილით დაიბრუნეთ.

—ღამის კი არა, ერთი კვირა არაფერი მიხატია.

—გულში ქარია ტურა სიმშვილესაგან გარდაიქცა.

—დღეს დილით სიმშვილეს წინადადება ცქიტიდა ტურამი თავი ჩამოიხჩია. —გაისმა ტურებში უკმაყოფილო ძახილი.

—ბატონებო, ვთხოვთ მათ გამოგსაცემად ერთი თქვენებურად მართლით კივილი, —შეიტანა წინადადება კრების თავმჯდომარე ხუცია—ტურამი.

ტურებმა ისეთი კივილი მართეს, რომ მთელი მიდამო ხანხარებოდა.

დაწყნარების შემდეგ ბებერმა ტურამ, ისევ განაგრძო:

—აი, რა უბედურებაში ვართ განადგურება და გადაგებება მოაგლის. კეთილ ცხოვრებას მიჩვეული გიყავი. ყოველივე ორსამ დედალს მიიარაშქვდი, მათი შიშინა ძნელი არ იყო. ჩაგკურთხულდებოდი სოფელში

და მხად იყო. ეხლა სიბერის დროს, როცა უფრო მესაჭიროება კარგი კვება, სადილა რამე? პირდაპირ კბილებში მიწეკეპებს, როცა მომგონდება უწმინდელი ქამა. მე კიდევ ხო, კარგი ცხოვრებაც გამომივიღო, მაგრამ თქვენ, ჯელებო, ახალგაზრდებო, თქვენ რა გეშველებათ? დაამთავრა სიტყვა ბებერმა ტურამი.

—გაი, ვაი! —ისევ გაისმა ტურებში კივილი.

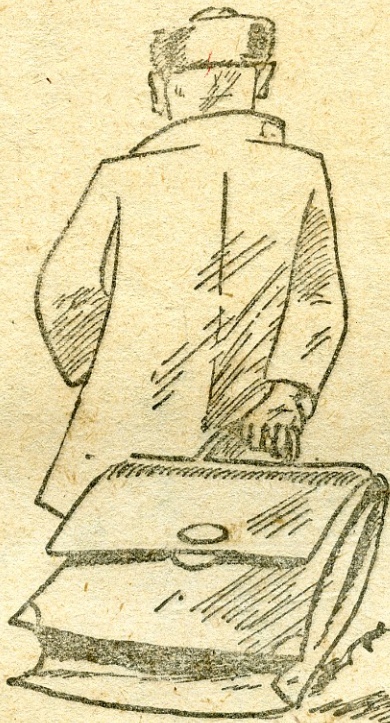
ამის შემდეგ ილაპარაკა აზნაურა-ტურამი.

—ჩვენი მთავარი მტერი არის ჩიი, რომელმაც ისე შეგვაფიროვა, რომ ქედებსა და უღრან მთებში გვაკრეფინა თავი. ჩვენ აქ რას გავხდებით ყველამ იცით, ბატონებო, რომ ჩვენი მთავარი საჭირო არის ქათამი და

„დიდი პორთფელი“

ნახ. დონის

„მუშათა საქმიან წინადადებებს ჩაქვის ჩაის საბჭოთა მეურნეობის აღმშენებელი კურალდების გარეშე სტოვებს“ (გაზეთებიდან)

საზოგადოებრივი წინადადება ფრინველები და წვრილფეხა საქონელი. გაავერანეს ზეგნები, ბურჯნარი, ჩირვები, ეკალი, ბარდი, გვიძრა, მოსკეს კურთხილსა და თხილბეგზე სანადირო მამაპაპური ადგილები. დღემდე კიდევ არა გვიშავდა, როცა „საქართველოს ჩაიში“ ჩვენ გვყავდა ჩვენი ინტერესების დამცველი, როგორც იყვნენ ოპორტუნისტები, სუგაკი და სხვა ბიუროკრატ-მანებლობი. მაგრამ ეხლა ეს ჩვენი ხალხი უკვე გადაფრთხილია. შესაძლებელია ჩვენი მდგომარეობა გაუარესდა. ამიტომ ჩიმი წინადადება იქნება — დახმარება და პარკონობა ესთხოვით კულტურულ ქვეყნებს.

წინადადება მიიღეს და შემდეგი მიმართვა გააზარეს:

„ერთა ლიგას, მეორე ინტერნაციონალს და რომის პაპს: ჩვენ დასავლეთი საქართველოს ყველა ტურები, შევიწროვებულნი და ავარიკებულნი „საქართველოს ჩაის“ მიერ, მოგმართავთ თქვენ გავგოწოთ მფარველობა და გადაგვიჩინოთ მოსაბოძება გან“...

როგორც კი მიიღო ეს ცნობა ერთა ლიგამ, მაშინვე გადასდო „განიარალების“ კონტორიცია, რადგან ტურების საჩივარი უფრო მნიშვნელოვანი იყო. მეორე ინტერნაციონალმა სავანებო სხდომა დანიშნა, ხოლო რომის პაპმა ბოლშევიკებს დასამზობად წირვა გადაიხატა.

კი

— კაცო, რა ამბავია ჩვენს გაზვეს, რომ დღითი დღე ებერება ბორჯიყვანი ძლივს დაატრევს, ნეტავი რა აქვს შიგ?
— მუშათა საქმიანი წინადადებები აქვს შიგ დამუშავებული.

15

1932

73

ნაწილი (აზნ. ს. ჯუღელის — „საქაის“ ახალ ღირსეულობის): — აზნ. სიმონ, ამი რა პირადი უნდა ჩაიხსნა მამის გასწვრივად ჩაი ამ ჯირკმლისაგან და ნახავს რამდენი კარგად წაყრილს ჩაიხსნა